

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 49.

V Ljubljani, v torek 2. marca 1897.

Letnik XXV.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četrt leta 3 gl.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gl. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

P. n. ljubljanskim volilem pete skupine.

Prihodnji četrtek 4. t. m. se vrše v Ljubljani volitve volilnih mož za peto volilno skupino in sicer voli Ljubljana 59 volilnih mož. Včeraj smo objavili imena volilnih mož, katere priporoča kot kandidate združeni krščansko-socijalni odbor in katere priporoča tudi naša stranka. — V Ljubljani bomo namreč imeli tri vrste kandidatov za volilne može v peto skupino.

Liberalna stranka je postavila svoje kandidate za Kunca, socijalni demokratje so tudi postavili svoje za Železnikarja, naši so za dr. Kreka. — Volilnih shodov je vsaki večer na mnogo krajih po Ljubljani, kar kaže, da je volilna agitacija zelo živahna. Vzlasti delajo veliko šuma socijalni demokratje.

Sveta dolžnost vsacega našega somišljenika je, da v četrtek v svojem volilnem okraju gre volit naše kandidate ter da tudi z vsemi močmi agituje v svoji okolici, da pridejo na volišče vsi naši somišljeniki. Ako hočemo, da zmagamo, ne sme nihče naših ostati doma. Častno in lepo bi bilo, da se tudi Ljubljana po vzgledu ogromne večine naše dežele izjavi po svojih volilnih možeh za našega kandidata v peti skupini prof. dr. Kreka. In to ni nemogoče, ako vsakdo izmed nas kot volilec in kot agitator stori svojo dolžnost. — Učimo se vneme in delavnosti za sveto stvar od svojih nasprotnikov, vzlasti od socijalnih demokratov; ne dajmo, da bi si morali očitati, da vsled svoje nebriznosti nismo zmagali. Naši zavedni volilci na deželi naj bodo vzgled in bodrilo tudi ljubljanskim volilecem.

Na delo torej in v četrtek vsi na volišče!

Volilni oklic koroških Slovencev.

Iz Celovca, 26. febr.

Slovensko katoliško-politično društvo je oglasilo kandidate za državni zbor s sledečim volilnim oklicem: Rojaki! Volilni može! Volilni može, katerim so volilci izročili ta častni posel, bodo dne 15. marca 1897 izbirali poslance za državni zbor. Bolj nego kdaj, je važna ta volitev letos. Združeni naši nasprotniki pa tudi bolj kakor prej kdaj delajo z najhujšim pritiskom, da nas premagajo. Dolžnost vsakega krščanskega slovenskega volilnega moža je, da glasuje le za takega moža, kateri bode naše koristi

in pravice krepko in v vsakem oziru odločno zastopal na Dunaju.

Naši kandidati za državni zbor so:

I. Za volilni okraj Velikovec-Celovec (kmetijske občine v sodnijskih okrajih Velikovec, Pliberk, Dobrlaves, Žel. Kapla, Celovec, Trg): **Lambert Einspieler**, stolni školastik, kanonik itd. v Celovcu. Ta mož je izšel iz priprostega, kmetškega stanja; vedno se je trudil in žrtvoval za naše ljudstvo. Dobro pozna naše rane v narodnem oziru, dobro mu je znano stanje kmetov. Naš kandidat bode se gotovo najodločneje potegoval za naše pravice in zlasti za koristi trpečega kmetškega stanja v državnem zboru. Torej, volilci velikovsko-celovškega okraja, jednoglasno volite našega kandidata!

II. Za volilni okraj Borovlje - Beljak (kmetijske občine v sodnijskih okrajih Beljak, Rožak, Paternijon, Podkloster, Trbiž, Borovlje): **Martin Kovač**, c. kr. profesor v začasnem pokoju, inženir itd. na Dunaju. Kandidat za ta okraj je naš rojak iz Kanalske doline in posebno izvrsten izvedenec v gospodarskih, železniških in stavbenih zadevah. On je gotovo najbolj sposoben zastopati ta okraj v državnem zboru.

III. Za volilni okraj Spital-Smohor: **Janez Peitler**, posestnik itd. v Rennwegu. Peitler je ta okraj že dosedaj zastopal v državnem zboru. Slovenci šmohorskega okraja, volite ga tudi sedaj zopet!

IV. V volilnem okraju Volšberk-St. Vid naj se slovenski volilni može ne udeležijo volitve.

V. Za V. (splošno) kurijo, v kateri voli vsa Koroška jednega poslanca: **o. Odilo Frankl**, gimn. profesor in benediktinec v St. Pavlu. Vsi slovenski volilni može V. kurije naj dajo dne 9. marca t. l. svoj glas krščanskemu kandidatu, ki se bode gotovo vneto potegoval za delavske stanove.

Imenovane vrle može vam, Slovenci, priporočamo po najboljši vesti, ker prepričani smete biti, da bodo oni najboljše zastopali vaše koristi. Zato volite jih soglasno, vsi brez izjeme!

Ravno sedaj delujejo vse nasprotne sile združeno zoper nas in nasprotniki se poslužujejo najpodlejših in najnesramnejših pripomočkov, da bi nas podjarmili. A Vi, Slovenci, pokažite se zavedne, sveti katoliški cerkvi in slovenskemu narodu zveste može!

Ne udajmo se! Vse za vero, dom, cesarja!

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. marca.

Prvotne volitve za državni zbor bodo ta teden z malo izjemami završene na vsi črti. V Gorenji Avstriji so znani vspehi iz splošne skupine dosedaj iz 348 volilnih okrajev; izvoljenih je 1007 mož katoliške ljudske stranke, 124 mož se je dalo vjeti na limanice nasprotnikov, dvajset jih je pa omahljivec. Za kmečke občine je izvoljenih v 340 okrajih 1031 katoliških mož, 32 nasprotnikov in 15 omahljivec. — V čeških Toplicah so pri ožji volitvi s 16 možmi prodrli nemški naprednjaki s 1485 proti 1401 socijalističnim glasovom. Po dolgotrajni, zelo vroči borbi je premagala liberalna stranka na

vsi črti svoje sorodne nasprotnike in prodrla z 41 možmi. — V Budejevicah so se pri prvotni volitvi za peto skupino zjedini Čehi s socijalnimi demokrati ter seveda prodrli na vsi črti. V mestu je zaslepljeno češko delavstvo v veliki večini. — Jednako so sklenili postopati minulo nedeljo tudi dunajski Čehi in oddati svoje glasove socijalistu Reumannu, ker jih nočejo vpoštevati dunajski protisemitje ter se premalo ozirajo na njihove zahteve v narodnem oziru. — S Poljskega objavljajo listi marsikatero nerednosti. Poljski zlahti prijazna glasila vedo poročati o besnem rogoviljenju opojenih in nahujkskih kmetov, o podkupovanju, groznjah itd., v resnici pa razburjajo in dražijo volilce sami poljski magnatje, ki hočejo do skrajnosti pritiskati na kmečko ljudstvo, ki pa ni več tako nerazsodno, da bi se jim dalo slepo voditi. Da se sem ter tje vjame še kak kalin na limanice, je seveda vzrok tudi to, da imajo zlahki čisto na razpolago sredstva, katerim se morajo udati volilci hote ali nehote.

Volilni oklic zjedinenih Staro- in Mladočehov na Moravi je zagledal včeraj beli dan. V tem oklicu se naglašja, da hočejo zvesto se držati starih pravic češke krone in sporazumiti se v skupnem postopanju za spravo mej češkimi narodi na podlagi jednakega prava. Od bodočih državnih poslancev se zahteva, da se z ozirom na večji vspeh čeških zahtev združijo vsi češki poslanci v jeden klub in delajo potem z vso silo za ustanovitev češkega vseučilišča in tehnike na Moravskem ter proti privilegovanju nemškega jezika. Versko prepričanje naroda se mora spoštovati na vsej črti. Konečno se v oklicu obširneje govori o nagodbi z Ogersko ter dajejo novim poslancem navodila, kako jim je postopati povodom te velevažne razprave.

V nemškem državnem zboru se je pričela včeraj razprava o proračunu za pomorstvo. Kakor smo že pred kratkim omenili, bode razprava vrlo zanimiva, kajti v zvezi s tem proračunom sta tudi predloga gledé odprave zloglasnega zakona proti jezovitom in gledé dovolitve poslaniških dijet. Gotovo je, da bo našla vlada odločno nasprotstvo tako pri centrumu, kakor pri liberalcih, ako ne bo hotela ustreči zahtevi jedne ali druge stranke, in je toraj upati, da državni zbor, ki je že dvakrat pritrdil predlogu katoliškega centruma, ne bode stavljal velikih zaprek, drugače bode pa z zveznim svetom, ki je vselej ovrgel jednake zahteve. Odvisna je toraj ta zadeva, kakor se govori, v prvi vrsti od državnega kanclerja, ki ima velik vpliv v zadnji instanci.

V Italiji se framasonska klika prav vrlo pripravljajo na bližnje splošne volitve. V svojih glasilih objavlja poziv na vse „inteligentne kroge prebivalstva“, naj se ne pečajo sedaj preveč s Kretom in dogodki na tem otoku, marveč naj se resno pripravijo na volilno borbo. Trije glavni odbori se snidejo prihodnjo soboto k skupnemu posvetovanju, kjer se izvrši natančni načrt za volilno akcijo.

Krečansko vprašanje. Včeraj so izročili poslaniki evropskih velevlastij v Atenah skupno noto grški vladi. O vsebini te note se sedaj le toliko poroča, da naznanjajo velevlasti grški vladi, da se je sklenilo dovoliti Kreti avtonomno upravo na podlagi jednakopravnosti kristjanov in mohamedovcev in vsled tega zahtevati od Grške, da odzove svojo

5-151

vajno moč. Razvidno pa ni, je li določen kak rok, do katerega mora Grška ustreči zahtevi velevladstij, vendar pa se dá sklepati, da je v tem oziru vseskozi preskrbljeno, ker sicer je popolno brez pomena vsa akcija. Ob enem s tem pa se je izročil turški vladi poziv, v katerem se zahteva, da privoli sultan v popolno avtonomijo Krete.

Ljubljanski volilci 5. kurije — pozor!

Za volitev volilnih mož iz občnega volilnega razreda, ki se bodo vršile v Ljubljani dne 4., ozir. 5. marca t. l., se volilcem niso izdale izkaznice, ker zakon tega ne ukazuje. Po § 36. odstavek a državnozbornskega volilnega reda je v področju volilne komisije, da tedaj, kadar se o identiteti kakega volilca pokažejo pomisleki, razsodi o tem, če ga je pripustiti, da odda svoj glas.

Da se pa preprečijo vmesni prigodki, ali, ko bi vendar nastopila potreba razsodbe, da se volilni komisiji olajša nje naloga, na drugi strani pa tudi zato, da se kolikor moči prepreči prikrajšanje volilne pravice, se volilci pozivajo v lastnem interesu, naj k volitvi potrebna identitetna dokazila, kakor n. pr. delavske knjižice, potrdila, da so udje bolniških blagajnic, listine o svojem domovinstvu itd., s seboj prineso ter na zahtevanje volilni komisiji pokažejo.

C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko
v Ljubljani, dne 1. marca 1897.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. marca.

Volitve volilnih mož.

V občini Polšnik je bilo 27. februvarija izvoljenih osem mož. Štirje bodo sigurno glasovali za dr. Susteršiča in štirje za dr. Kreka. Bilo je pred volitvijo dokaj nepotrebnega besedovanja, kajti šlo je le bolj za čast v vseh oddelkih občine imeti svojega volilnega moža, kajti zastran kandidatov so bili že vsi jednih mislij.

Iz Gojsda pri Kamniku, 27. febr.: Dne 27. februvarija bili so pri volitvi za drž. zbor v občini Gojzd pri Kamniku izvoljeni trije volilni možje, in sicer dva za kmečke občine, jeden za peto skupino, ki bodo oddali svoje glasove kandidatoma katoliško-narodne stranke, g. Pogačniku in gospodu dr. Kreku.

Iz Ovsiš, 1. marcija 1897. Izvolili smo danes zanesljivo možje; v IV. skupini tri za gosp. Pogačnika in v V. skupini dva za dr. Kreka. Nasprotnika ni bilo nobenega.

Iz Češnjic, politični okraj Kamnik, eden volilni mož za Pogačnika.

V Češnjicah, Blagovici, St. Ožbaldu skupno trije volilni možje za dr. Kreka.

Iz Zlatopolja: eden volilni mož za g. Pogačnika, dva za g. dr. Kreka.

Iz Nevelj, 27. febr.: Danes so se tu vršile volitve za V. in IV. skupino. Izvoljeni so 3 možje: 1 za g. Kreka, 2 za g. Pogačnika. Voljeni so vsi trije jednoglasno, čeravno ni bilo tudi najmanjše agitacije; pač zato, ker pri nas ne vemo nič o liberalni, ali celo o socijalno-demokratski stranki. Da bi bilo povsod tako!

Iz St. Vida pri Vipavi, 27. febr.: Pri današnji volitvi za V. kurijo je zmagala naša stranka skoraj soglasno s 94, 95, 97 glasovi (trije volilni možje). Popoldne pri volitvi volilnih mož za kmečke občine (štirje volilni možje) bil pa je hud boj in je tudi tukaj zmagala kat. nar. stranka z 60, 61, 62 in 63 glasovi; nasprotna liberalna stranka dobila je 43, 44, 45 in 46 glasov.

V Podragi voljen je v kmet. obč. en liberalen volilni mož.

Občine Lahovče, Našovče in Zalog so izvolile v obeh kurijah možje naše stranke.

Z Vrha pri Vinici. Za kmečke občine in za V. kurijo sta izvoljena dva zanesljiva volilna moža dne 25. t. m.

(Dnevni red) redni seji občinskega sveta ljubljanskega v sredo, dne 3. marca t. l. ob 5. uri zvečer v mestni dvorani. — Ko bi se ta dan ne mogle rešiti vse točke dnevnega reda, nadaljevala se bo de seja v petek, dne 5. marca t. l. ob 5. uri zvečer. — I. Predsedstvena naznanila. II. Citanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Mestnega magistrata poročilo o prošnji Rajmunda Andretta,

da bi se v njegovi tovarni salam v Vodmatu opustilo ogledovanje mesa in pa, da bi se odvezal od plačevanja ogledne pristojbine. IV. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o volitvi dveh članov v komisijo za odmerjenje vojaške takse; 2. o določitvi občinskih svetovalec, ki se imajo udeleževati naborne komisije; 3. o pogodbi, ki se ima skleniti med mestno občino in deželnim odborom v zadevi 3 odstotnega posojila; 4. o predlogih mestne hranilnice: a) da je preurediti § 30. hranilničnih pravil tako, da se članom ravnateljstva določita dva namestnika; b) da je preurediti, oziroma popolniti hranilnična pravila v smislu dopisa c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani z dne 23. jan. t. l., št. 675 glede postopanja pri ulaganju in izplačevanju hranilnih ulog in obrestij nedoletnih otrok in varovancev; c) da se reši vprašanje gledé stalnega nameščenja hranilničnega uradnega osebja, izdado določila o pravicah in dolžnostih tega osebja ter pokojninski pravilnik, da je določiti status uradnikov za hranilnico, namestiti stalnega pisarničnega ravnatelja in v to svrhu premeniti § 32. in vse druge, to premembo tiksjoče se paragrafe hranilničnih pravil in izvrševalnih določb k tem pravilom. V. Finančnega odseka poročila: 1. o dopisu županovem o zadevi pogajanja o odkupu vojaškega oskrbovališča; 2. o dopisu županovem glede prispevka za zidanje trnovske cerkve; 3. o prošnji društva „Oesterr. Milit. Veteranen-Vereine-Verband“ za prispevek k jubilejski ustanovi; VI. Stavbinskega odseka poročila: 1. o splošnih načrtih za zgradbo cesar Fran Josipovega mostu; 2. o prošnji stavb. podjetnika Gustava Tönniesa za doplačilo pri mestni šoli na barji; 3. o ugovoru M & T. Spoljarič proti mag. odloku št. 37.443 ex 1896; 4. o ugovoru Avgusta Jenka proti magistratnemu odloku št. 40.072 ex 1896; 5. o ugovoru Armanda Fröhlicha proti mag. odloku št. 36.289 ex 1896; 6. o pozivu arhitekta Ljudovita Baumanna v zadevi izdelanja arhitektonskega načrta za poglobitve ulice. VII. Šolskega odseka poročila: 1. o nasvetu mestnega šolskega sveta naj se na I. mestnem otroškem vrtcu nastavi še jedna učna moč; 2. o računih ravnateljstva c. kr. velike realke o porabi dotacij v letu 1896; 3. o računih ravnateljstva c. kr. velike realke o porabi dotacije za modelirsko šolo v l. 1896. VIII. Vodovodnega ravnateljstva poročila: 1. o prošnji I. Buggenigovi za odpis vodarine; 2. o prošnji Orosl. Dolenca za odpis vodarine; 3. o predlogih, katere je stavil občinski svetovalec dr. V. Gregorič v seji z dne 5. jan. 1897 zaradi spremembe nekaterih določil o vodomerih in vedarini; 4. o prošnji zadruga kovinskih obrtov, naj mestna občina opusti navrtanje in polaganje cevij v lastni režiji; 5. o prošnji ljubljanskih stavbenih podjetnikov, da se jim zniža vodarina za porabo vode pri stavbah; 6. o organizaciji plač nižjega tehničnega osebja pri mestnem vodovodu. IX. Finančnega odseka poročilo o nagradah, ki se imajo dovoliti magistratnim uradnikom za izredno poslovanje v volilnih zadevah; X. Regulačnega odseka poročilo o ponudbi Franje Förderlove za odkup njene hiše št. 5 v Lingarjevih ulicah. XI. Disciplinarne komisije poročila: 1. o disciplinarni zadevi mestne blagajnice kontrolorja Karola Lachainerja; 2. o disciplinarni zadevi magistratnega praktikanta Avgusta Erzina. XII. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročila: 1. o računskih sklepih za leto 1896; 2. o proračunu stroškov za leto 1897; 3. o nasvetu glede premembe užitninske črte. —

(Volilni shod v Maličevi dvorani.) O tem shodu smo dobili nastopno poročilo: Ob dveh popoldne bila je Maličeva dvorana polna ljubljanskih volilcev. Ker so bili iz dvorane vse mize odstranjene in le stoli razstavljeni, brojimo vse navzoče volilce na najmanj 450 glav. Prve štiri vrste zavzeli so volilci iz Krakovega in Vodmata, štiri ali pet vrst stolov za njimi zavzeli so pa somišljeniki gosp. Kušarja. Za temi skupinami pa so stali in sedeli narodni volilci iz mesta ljubljanskega, večinoma pristaši Vencajzove kandidature. Shod otvoril je obrtnik S. Noll. Sklicatelji shoda pa so bili frondérji narodne stranke, dr. Krisper, Srečko Noll in dr. Hudnik. Dr. Gregorič, Turk in Kregar so došli na shod kot volilci in mnogo boljši poštenjaki, kakor pa brezobrazni poročevalci „Narodov“ o shodu. Pri volitvi predsednika so Kušarjevi predlagali gospoda Prosenca, Vencajzovi pa gospoda Kleina. Za gospoda Kleina bila je dvetretjinska večina in ravno tako tudi za zapisnikarja Kregarja. Sedaj so Kušarjevi izpredvideli, da so v manjšini, in da se skažejo junake,

dvignili so strašen hrup, vpitje in razgrajanje. Vse je kazalo, da je škandal dogovorjen, da bi razpršili shod in imeli vsaj ta skrajno žalostni vspeh. Odlikovala sta se zlasti dr. Kušar in notarski kandidat Pleiweis. Dr. Tavčar stavlja je predlog, naj se shod preloži, a predlog njegov je bil odklonjen z veliko večino. In dvignili so Kušarjevi zopet strašen hrup. Slednjič, ko so Kušarjevi skoraj pol ure besneli, predlagal je predsednik, da oni, ki so za shod dale, naj pridejo v prve vrste. Temu pozivu odzvale so se zadnje vrste skoraj polnoštevilno. Kušarjevi so videli, da se bo de sedaj, ko nastopijo Vencajzovi v kompaktno maso, pokazala ogromna večina za zborovanje, in niso hoteli počakati, da se razdele vrste volilcev po teh dveh skupinah, in ali so — moralno uničeni iz dvorane. Potem se je vršilo zborovanje mirno, in svetnik Vencajz bil je proglašen kandidatom neodvisnih meščanov. Govorili so poleg kandidata Vencajza še dr. Krisper, Pour, Sr. Noll, dr. Hudnik, Šturm in dr. Gregorič. Naj izpadejo volitve kakorkoli, to jedno je gotovo, da je bil volilski shod dan sodbe in obsodbe skrajno nesrečne in napačne politike dr. Tavčarja. Za konec pa še nekaj! — Poročilo o shodu v „Narodu“ je na prvi pogled skozi in skozi neresnično, kajti kako bi bilo pač mogoče, da 50 mož strahuje ogromno večino. Nadalje je pa „Narodovo“ poročilo tudi v posameznostih deloma izmišljeno, deloma pa tako zavito, kakor, da je pisal pravi politični nihilist. Neumevno se mi tudi zdi, da dr. Tavčarja, kot glavnega urednika „Naroda“, ni pri čitanju tega poročila občila rudečica nad tako breobraznem poročevanju. „Narodov“ poročevalec o volilskem shodu zasluži pač le — da se mu sikne v obraz in ga zadene javno zaničevanje.

(Iz Mengša.) „Slovenec“ je že poročal o izidu naših volitev. Voljeni so vsi naši možje. Obetalo se nam je, da bomo skoraj gotovo pogoreli, toliko bolj, ker je „Narod“ izrazil upanje, „da se vrli in zavedni Mengeščani ne bodo dali voditi mlademu kapelanu in plesali, kakor bode on piskal, ampak volili zanesljivo narodne možje“. A reči moram „Narodu“: „jedna se tebi ni želja spolnila, voljeni niso tvoji možje“! Kaj neki je temu vzrok? Katoliško slovensko izobraževalno društvo, ki diha še le osem dni! Možje so slišali program naših kandidatov in sklenili, da hočejo ta dva zastopnika v državnem zboru. Zato so prišli polnoštevilno na volišče in oddali skoro jednoglasno glasove možem, katere so si izbrali pri otvoritvi preje imenovanega novega društva. To ni tedaj sad kaplanskega piskanja, marveč zavednih katoliških mož, katerih nam, hvala Bogu, ne manjka! Podrobnosti o volitvah ne naštevam, če bode potreba, postrežem z veseljem. Red pri volitvi je bil vzoren, za kar je bil gospod komisar vsem možem hvaležen, a tudi ti njemu, da je šlo vse hitro. Od 315 volilcev jih je volilo 156; 152 za naše možje jednoglasno, drugi glasovi so bili razven dveh tudi za nas. Kakih 15 jih je bilo, ki bi radi volili druge možje, a ker so uvideli naše ogromno število, se niso hoteli osmešiti in so volili z nami. Škoda, da niso prišli vsi tisti volit, ki niso bili z našimi zadovoljni! Občina Loka je izvolila 1 moža za Pogačnika, občina Depala vas 1 moža za Pogačnika, občina Rašica 1 moža za Pogačnika, občina Terzin za Zupana (?), občina Loka in Rašica 1 moža za dr. Kreka, občini Terzin in Depala vas 2 moža za dr. Kreka. Nekateri nasprotni možje so se potem posebno otroče osmešili, češ, da zaradi tega niso prišli volit, ker niso vedeli, da so volitve!! Kako me prsti srbé! Lahko se je volilo lansko leto in preje, ker . . ., a sedaj so možje združeni in stojé kot skala, brez strahu zró v prihodnost! Živela katoliško slovensko izobraževalno društvo in njegov neupogljivi predsednik, gospod nadžupnik! V združenju je moč!

(Iz Novega Mesta.) Zadnjič je nekdo v dopisu iz Novega Mesta govoril o dr. Slancu nekako čudno. Da se pa resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona. Zato blagovolite poslušati še mene. Jaz pravim, da je dr. Karol Slanec nenavadni veleum, kakršnega ne rodi vsako stoletje. Dokažem: On je odvetnik, tako strašen odvetnik, da dolenjskemu kmetiču pogum kar v hlače zleze, če mu pravi upnik ali dožnik: Čakaj, te bom pa Slancu „čez dal“. Pa ni samo tako strašen odvetnik. On je za vsaki posel, za vsako obrt sposoben kar najbolj. Jedino, kar mu moram odrekati, je dar prerokovanja. On je prerokoval pred prvotnimi volitvami v Novem Mestu, da bo njegova stranka dobila 200 glasov, socijalno demokratična 70, „klerikalna“ pa samo

30 glasov. To se ni izpolnilo, kakor ste že izvedeli: Liberalna stranka je dobila le 74, socialno demokratična 14, „klerikalna“ pa 51 glasov. Zato se mu sedaj nekateri škodoželjni in škodoveseli ljudje posmehujejo, da prerok pa ni. Dvema gospodoma ne more nihče služiti, pravi pregovor. Ali za g. dr. Slanca ta pregovor ne velja. On more služiti in služiti res dvema gospodoma. On služi liberalizmu in služi — ob istem času socialni demokraciji. On dela za g. M. Kunca in ob istem času za g. Železnikarja. Njegovi pisarji so poklicali pretečeno nedeljo, dan pred prvotnimi volitvami, „slavnega“ socialno-demokratičnega govornika E. Kristana v Novo Mesto, da bi pridobil novomeške pomočnike, rokodelce in hlapce za socialno demokracijo. Sam je šel g. dr. Slanc k gostilničarju g. K. in ga nagnal, da je prepuštil gorenje prostora za volilni shod, ki ga sklicuje odbor jugoslovanske socialne demokracije. Torej g. dr. Karol Slanc je storil vse, kar je mogel, za socialno demokracijo. Ali kaj, ko so mu drugi debelo črtali njegov račun! Njegovi pisarji in peščica ostalih novomeških socialnih demokratov je zbornalo k shodu mnogo rokodelskih pomočnikov in hlapcev. Prišla sta iz Ljubljane Kordelič in Kristan. In imenitno je govoril E. Kristan, da je prišel čas volitve, da je treba izvoliti socialne demokrate, ker samo le ti bodo ozdravili vse rane krvavečega proletarijata. Govoril je seveda tudi zoper škofo, zoper papeža, hvalil na vso moč in citiral pesnika A. Aškercsa. Rekel je naravnost, da jeden zvezek Aškercovih poezij je boljši kakor vse papeževe enciklike. Dolgo je govoril in slednjič pozival, naj jutri oddajo vsi glasove socialno-demokratičnim volilnim možem. Govoril je lepo. Ali željenega vspeha le ni dosegel. Prišla sta bila k shodu tudi kapiteljski vikarij g. M. Prelesnik in g. dr. J. Marinko in nekaj mojstrov. In že med govorom sta g. M. Prelesnik in g. dr. Marinko trdo prijemala Kristana. Po Kristanovem govoru pa se je koj za besedo oglasil g. Prelesnik in ga pobijal. In za Prelesnikom je govoril še dr. Marinko. Sicer so se jako surovo vedli že pijani novomeški rudečkarji, vpili in kričali: Zivela socialna mejnarodna demokracija! Ali pridobili niso nobenega novega; drugi dan so dobili socialno demokratični volilni moži le 14 glasov, ne 70, kakor je prerokoval dr. Slanc. Ali on ni kriv, verjemite mi, g. urednik. Kar more, to mož je storiti dolžan. — Ob istem času, ko je delal za socialno demokracijo, je delal pa tudi za liberalnega kandidata M. Kunca, delal poslednje dni od zore do mraka. Postavil je za volilne može štiri res izbrane Novomeščane, med njimi samega župana, g. dr. Segulo. V spomin Vam priključem, gospod urednik, poletni čas vlani, ko so Novomeščani izvolili dr. Segulo za svojega župana. Takrat ko je vsprejel novoizvoljeni župan izvolitev, je dejal energično: Politikovali ne bomo... To Vam zato povem, da izprevidite, da je pač veliko napora bilo treba za dr. Slanca, da je župana pregovoril, da je prelomil dano besedo in začel kot župan politikovati. Seveda je županu v pondeljek moralo v glavo posvetiti, da morda vendar ni prav ravnal, ko je moral ob koncu volitve slišati, da je 51 Novomeščanov proti njemu, res pravih meščanov, zakaj le s pomočjo uradnikov je dobila Slančeva stranka 74 glasov. — Pa naj se vrnem zopet k g. dr. Slancu! Ta mož se je potil dosti za svojo stvar. Da ste ga videli ob dnevu volitve! Sedaj je opravljal službo redarja: stal je pred mestno hišo in kazal volilcem vhod, dajal jim tudi listke, katere može naj volijo. Sedaj se je pa ponudil za prodajalca. Ko je bila ura deset, in so ti preklicani „klerikalci“ imeli še večino, je začel besneti in dirjati okrog po hišah in spravljati volilce na volišče. In tako je pridiral tudi k g. O. trgovcu. „Hitro volit!“ mu je velel. — „Jaz moram biti v prodajalnici, vidite, da so ljudje tu.“ — „Bom pa jaz ta čas prodajal!“ mu je odgovoril dr. Slanc in tako prisilil moža, da je šel volit. Tudi denarja se mu ni zdelo škoda. Seveda je moral skusiti tudi on staro resnico, da dobrota je sirota. Tako je dobil, ko je stal pred mestno hišo, nekega E. „Grete volit?“ — „Da“, bil je odgovor. „Pa katere boste volili?“ — „Te le“, in mož mu je pokazal listek, na katerem so bili zapisani možje kat. narodne stranke. — „Te pa že ne boste“, rekel je dr. Slanc in mu izvil listek iz rok in ga raztrgal in mu dal svoj listek: „Te le boste volili.“ — „Teh pa jaz ne bom“, se je odrezal E. — „Ne bodite nespametni, ná-te, pa pojdite malo slivovke izpit, da boste bolj pogumni“, rekel je doktor in mu stisnil krono v žep. Mož res ni hotel biti nespameten: šel je v gostilno

in zapil krono. Potem je pa pogumno prišel v volilno sobo in pogumno volil može katoliško narodne stranke! Seveda se je jeze penil dr. Slanc. Torej vidite, da je moral g. dr. Karol Slanc dosti prenesti, predno je svoji stranki zagotovil zmago, če prav ne tako veličastno, kakor je pričakoval. Saj tudi to ni bistvena lastnost veleuma, da mora vselej sijajno smagati. Napoleon je bil gotovo veleum, pa je bil vendar včasih tepen. Zakaj bi pa dr. K. Slanc ne smel biti malo? — Ergo, to je moj sklep, in temu sklepu morate pritrditi tudi Vi: Dr. K. Slanc je veleum, Bog ga živi v veselje Novomeščanom in sploh Slovincem še mnogo let!

(Z dravskega polja.) Zahrbtiti dopis — zahrbtita agitacija. — Dovolj nam „Slovenec“ tukaj pokazati, da dopis v št. 47 zoper zahrbtito agitacijo resnico po licu bije, in da bi se veliko več dopis smel imenovati „zahrbtiti“. Dopisnik namreč pravi, da kandidaturi Berksa za okraj Celje-Brezice-Slov. Gradec nikdo ni ugovarjal. Mi smo pa na zborovanju „Slov. društva“ v Mariboru slišali kanonika dr. Križaniča tej kandidaturi očitno in glasno ugovarjati. Gosp. kanonik je rekel, da bi bilo pač žalostno, če za ta najlepši in najbogatejši volilni okraj slovenska mati nima svojega sina, in da ga srce boli, da so volilci pri zborovanju „Slov. dr.“ v Celju segli po tujcu. Kanonik nadalje pravi, da se upa iz tega okraja izbrati cel „regiment“ zmognih domačih sinov, ki bodo vsi vredno zastopali vero in narod. Bila je pa tudi na zboru v Celju večina slovenskemu sinu gosp. župniku Žičkarju zagotovljena, ako bi ga predstojništvo — le bodimo odkritosrčni, zato smo možje — prav umetno ne bilo zasukalo na zrak — pred prag. Kanonik je točno dokazoval, da je predsednik najpreje dal na glasovanje ali Žičkar — ali Berks. Ko so pa volilci bili živavi in so vlekli vstrajno bolj na Z. stran, se je izdala parola, naj Žičkar ostane za 5. kurijo in še le tako je tehtnica potegnila za Berksa. Za 5. kurijo bi imel Z. zopet večino, ali ker je veliko zborovalec — in sicer merodajnih — med tem nevoljnih odšlo, se je število Žičkarjevih somišljenikov skrčilo, in ostal je pri glasovanju proti Hribarju za par glasov v manjšini. Predsednik „Slov. dr.“ na to stvarno in jasno ugovarjanje g. kanonika ni vedel drugega povedati, nego da je Berks dolgoletni ud okrajnega zastopa v Celju. No, takih udov okr. zastopov je še menda več po Slov. Stajerskem! Nam poslušalcem je torej ostal utis, da je gosp. kanonik pogodil v — črno. Kanonik je še omenil, da so v tisti dobi, ko je bilo še treba vojskovati se za ta okraj, bili dobri domači, slovenski sinovi, ki so šli v boj, a zdaj, ko smo se sovražnika otresli, nesemo pogačo mimo slovenskega sina — sosedu. — Naša misel torej je, da je bilo zborovanje v Celju povsem nerešeno; in če bo „Slov. društvo“ v četrtek, dne 4. marca popravljalo, naj zavže oba kandidata in naj postavi za celjski okraj kandidatom g. dež. sodnije svetnika dr. Vovšek a in za 5. kurijo gosp. Žičkarja. Ta odlična moža, na katere mora Sava in Savinja ponosna biti, naj si dasta roke pred zborovalci in naj rečeta: midva sva vaša kandidata iz vaše sredine, povsem vaša. Volite naju, da vam vaši potomci ne bodo očitali, da ste svoja sinova zapustili ter zoper svoje meso in kri potegnili s — tujci. Mi sicer dobro vemo, da je predsednik „Slov. društva“ proti kandidaturi gosp. Žičkarja. Prosto mu! vsakemu možaku pustimo njegovo prepričanje; toda predsednik „Slov. dr.“ dovoljuje naj tudi volilcem prosto voljo. — Vaš dopisnik vpraša: kdo bi bil boljši zastopnik kmečkih občin, uradnik (Vovšek) ali ekonom (Berks)? — Mi pa vprašamo: kdo nas bo boljše zastopal, dva domačina ali dva tujca? In to še ni prva reč, ampak, kje je naš ponos?! Posestnik, ki ima le iskrico ponosa, o kako težko gre k sosedu po posojilo! Mi Slovenci na Stajerskem pa bi ne zarudeli iskajoč tujce, ker svojih nimamo?! Vaš dopisnik imenuje dr. Vovška — Mladoslavca. To bo pač težko dokazal; sumničiti pa res ni lep posel. „Zakaj se Vovšek ne oglasi javno kandidatom?“ Iz njegovih ust vemo, da ni menil kandidirati, in nastopi za kandidata samo v tem slučaju, da prihrani svojemu domačemu okraju sramoto, da mu ne bo treba prosjati pri tujcu. — Vaš dopisnik zove tudi kmečke volilce na pozor proti dr. Vovšku. To je povsem neopravičeno, in za omenjenega gospoda zelo žaljivo. Mi bi prej rekli: Pozor pred takimi dopisovalci! V volitveni borbi že časih pade kaka nepremišljena beseda, a krivična in žaljiva ne sme nikdar biti. „Bi li rajni

Kosar dal svoj glas Vovšku?“ Naravnost rečemo: da!! —

Društva.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) priredilo je v nedeljo lepo veselico. Zbori peli so se pod spretnim vodstvom gospoda Sachsa a precizno. Osobito ugajala sta „Venček narodnih pesem“ in pa „Ciganska“, katero so pevci v kostumih peli z obilim humorjem. Igra „Ogančarovnik“, katero je spisal dr. Krek, obudila je s svojim jedrovitim humorjem veliko veselosti. Igralci igrali so vseskozi izvrstno. Hvaležni smo č. gospodu konzistorijalnemu svetniku prof. Gnezdi, vsem percem in igralcem, da so prijatelje društva razveselili s tem lepim večerom.

(Vincencijeva družba) obhaja prihodnjo nedeljo, 7. t. m. svoj društveni praznik s službo Božjo in skupnim sv. obhajilom v Marijanišču zjutraj ob šestih. Popoldne se vrši skupni shod v prostorih „Katoliške družbe“ v Križankih tudi ob šestih.

Telegrami.

Jesenice, 2. marca. Sijajna zmaga; vseli pet volilnih mož je izvoljenih za Pogačnika.

Višnja Gora, 2. marca. Sinoči je umrl gospod župnik Jakob Raspotnik. Pogreb bode v četrtek zjutraj.

Trst, 2. marca. Pri občinski volitvi za tržaško okolico je bilo izvoljenih vseh šest kandidatov, ki jih je priporočalo društvo „Edinost“. Italijanaši so izgubili jeden mandat.

Sredec, 2. marca. Srbski kralj je dospel sem včeraj dopoldne, kjer sta ga na kolodvoru vsprejela knez in kneginja.

Rim, 2. marca. Papež je vsprejel povodom obletnice svojega kronanja kardinale, škofo in prelate v daljši avdijenci. V odgovoru na čestitko je omenjal sv. Oče odstavka v okrožnici julija 1. l. o jedinstvu cerkve, in rekel, da bode Bog, akoravno je podjetje težavno, blagoslovil ves trud in uslišal prošnje. Sv. Oče je govoril končno o nerazdružljivi zvezi kristijanov. Sv. Oče se počuti izvrstno.

Rim, 2. marca. „Agenzia Stefani“ poroča iz Adena: Včeraj je došlo 96 italijanskih vjetnikov v Harar, ki dospo 12. t. m. v Zeilo.

Rim, 2. marca. Umrl je Ras Alula, srdit sovražnik Italijanov v Eritreji, glavni nasprotnik vsakemu zedinjenju med Etopijo in Italijo.

Zanzibar, 2. marca. Laški poveljnik Sorentino je napadel dve vasi, razdejal jih, razgnal prebivalce ali pa polovil.

Dogodki na Kreti.

Atene, 2. marca. Hohenlohe je vprašal grškega diplomatskega zastopnika v Berlinu, odkod dobiva Grška denarja za vojno. Dobiva ga od kolonij, od grških milijonarjev, carinje vdove in pa danskega kralja Kristijana.

Rim, 2. marca. Apostolski vikar kreške škofije, preč. P. Angelo da San Giovanni Rotondo, pa apostolski delegat za iztočne Grke in nadškof atenski za Latince, msgr. de Angelis sta prosila sv. očeta, da se potegne pri velevlastih za svobodo krečanskih kristijanov. Leon XIII. je naročil nuncijem vse potrebno in je govoril o tem tudi že z diplomati velevlasti. Naročil je tudi msgru. Angelis, naj pomirjevalno deluje na Grke.

Rim, 2. marca. Položaj na vzhodu je še vedno negotov. Vest, da se je Grška udala, je prezgodnja. Še večje težave bodo nastale, ko se bo šlo za to, kako zajamčiti avtonomijo Krete.

Rim, 2. marca. Še vedno je upanje, da se Grška uda. Na noto velevlasti je prosila odloga.

Carigrad, 2. marca. Višji poveljnik turškega operacijskega oddelka na grški meji, Eddhen-paša, je odpotoval danes s posebnim vlakom v Solun. Včeraj zjutraj je odrinil iz Muratlija deseti vojaški oddelek v Solun. Dosedaj je odšlo tje 18 bataljonov.

Carigrad, 2. marca. Iz Macedonije prihajajo resne vesti. Poveljnik Effel-Kadi-bey je brzojavil, da se bodo vojaki uprli, če jim sultan ne da boljše hrane in boljše mezde.

Atene, 2. marca. Uradno se poroča, da so si priborili kristijani mesto Kandano, kjer je zbranih tri tisoč mohamedancev. — Poslanska zbornica je po izjavi ministerstva o njegovem stališču v krečanskem vprašanju soglasno izrekla vladi priznanje.

Atene, 2. marca. Kralj je brzojavil knezu Galles, da mu je nemogoče umakniti vojake s Krete. Pravijo, da so oblasti dale Grški ultimatum.

Carigrad, 2. marca. Ob Bosporu je že zbranih 116 bataljonov rezerve. Dve ladiji z vojaki in strelivom sta že odpluli proti Kreti.

Umrli so:

1. marca. Ivana Zirkelbach, posestnika hči, 17 dni, Opekarska cesta 33, bronhitis.

V deželni bolnišnici:

26. februarja. Simon Zorman, delavec, 50 let, plućnica. — Apolonija Cankar, delavica žena, 50 let, vodenica.

27. februarja. Marija Birk, strojevodja hči, 13 mesecev, davica.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
1	9. zvečer	732.7	8.8	sl. szah.	oblačno	
2	7. zjutraj	730.5	5.0	sr. svzh.	jasno	2.1
	2. popol.	729.8	11.2	p. m. jzah.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 8.5°, za 7.1° nad normalom.

Vsak kašelj se popolnoma odstrani le po **Vsaka hripavost** Krause-jevem **kafárnem uničevalcu** (blagovkusna zmes). 74 10-5

Zavoj 25 kr. — Dobiti je v Ljubljani pri **Milanu Leustek-u, lekarna pri Mariji Pomagaj, Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarna pri zl. samorogu, Gabrijelu Picólli-ju, lekarna pri angelju, Josipu Mayr-ju, lekarna pri zlatem jelenu.**

Vsled opustitve stražnice na Dunajski cesti št. 15

se **dotični prostor**, ki je primeren za prodajalnico ali za obrtnika, **daje z dnem 1. maja v najem.**

Več zve se pri hišnem oskrbništvu ali pri upravništvu „Slovenca“. 150 3-2

Pege
odpravi v 7 dneh popolnoma 152 24-1
dr. Christoff-a izborni, neškodljivi
Ambra-crême
jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj
Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Istrski Slovan,
izurjen lovec, vajen gozdarstva, vseskozi poštena duša, olikana vedenja, išče primerne službe kot lovec ali gozdni paznik na Slovenskem.
Več pové čast. g. **Fran Gorec,** župnik v Badérni pri Poreču, Istra.

160 1-1

Zalostnega srca, ob jednom pa popolnoma klanjajoč se neskončni Previdnosti Božji naznanjam, da je velečastiti gospod

Jakob Raspotnik

župnik višnjegorski

danes zvečer ob 1/9. uri, previden s svetimi zakramenti, mirno zaspal v Gospodu v starosti 74 let.

Truplo preblagega pokojnega gospoda bomo položili k začasnemu počitku v četrtek, dne 4. t. m., zjutraj ob 9. uri.

Priporočam dušo predragega gospoda v molitev.

V Višnji Gori, dne 1. marca 1897.

Jožef Dostal,
kapelan.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Sidro

Liniment. Capsici compos.

144 2 iz lekarn **Richter-jeve** v Pragi
priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 48 25-9

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

I. kranjski

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-18

Adolf Hauptmann,
I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Najboljši fabrikat!

Naznanilo.

P. n. slavnemu občinstvu naznanjam, da so mi došli osebno na Dunaji odbrani glasoviri najboljših tvrdk: c. in kr. dvornega založnika Kutschera, R. Stelzhammer, Stingl, Reinhold in dr., ter jih oddajam po najnižji ceni, da zabranim vsako konkurenco. Že rabljene glasovire prodajam (tudi na obroke) od 60 gld. višje, in jih tudi posojujem.

Vabim, da si p. n. občinstvo ogleda mojo bogato zalogo glasovirov, ter se tudi za njih vglasovanje in popraviljanje toplo priporočam.

178 3-1

Ferd. Dragatin
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 50.

Dunajska borza.

Dne 2. marca.		Dne 1. marca.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni delg v notah	101 gld. 10 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	146
Skupni državni do g v srebru	101	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19
Avstrijska zlata renta 4%	123	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188	Rudolfove srečke, 10 gld.	26
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	100	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	Salmove srečke, 40 gld.	69
Ogerska zlata renta 4%	122	Tisine srečke 4%, 100 gld.	140	St. Genois srečke, 40 gld.	72
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	99	Dunavske vranavne srečke 5%	127	Waldsteinske srečke, 20 gld.	60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	950	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107	Ljubljanske srečke	22
Kreditne delnice, 160 gld.	358	Posojilo goriskega mesta	112	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153
London vista	119	4% kranjsko deželno posojilo	99	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3395	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	405
20 mark	11	Priporitetne obveznice državne železnice	226	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	87
20 frankov (napoleonador)	9	južne železnice 3%	174	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	160
Italijanski bankovci	45	južne železnice 5%	127	Montanska družba avstr. plan.	82
C. kr. cekini	5	dolenjskih železnice 4%	99	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	156
				Papirnih rubljev 100	126

Nakup in prodaja vsakevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izkrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženja pri glavnic.